FOUNDATION OPEN SOCIETY MACEDONIA
ФОНДАЦИЈА ОТВОРЕНО ОПШТЕСТВО МАКЕДОНИЈА

ИНКЛУЗИВА

Република Северна Македонија
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО НА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

Право на слободен пристап до информации од јавен карактер за лицата со попреченост

Здружение за промоција и развој на инклузивно општество ИНКЛУЗИВА

Куманово,2024 година

Наслов: Право на слободен пристап до
информации од јавен карактер за лицата со попреченост

Издавач: Здружение за промоција и развој на инклузивно општество ИНКЛУЗИВА

Автор:
Благица Димитровска

Уредник:
Благица Димитровска

Превод од македонски на албански јазик:
Хамди Алити

Печати: „Графотекс“ - Куманово

Тираж: 200

Публикацијата е подготвена во соработка со Агенцијата за слободен пристап до информациите од јавен карактер

Овој прирачник е овозможен со поддршка на Фондацијата „Отворено општество — Македонија“ (ФООМ). Содржината на овој прирачник е одговорност на авторот и на Здружението ИНКЛУЗИВА и не ги изразува ставовите на ФООМ.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

342.727-056.26/.36(497.7)(035)

ДИМИТРОВСКА, Благица
Право на слободен пристап до информации од јавен карактер за лицата со попреченост / [автор Благица Димитровска ; превод од македонски на албански јазик Хамди Алити]. - Куманово : Здружение за промоција и развој на инклузивно општество „Инклузива“, 2024. - 14, 14 стр. : илустр. ; 21 см

Насл. стр. на припечатениот текст: E drejta për qasje të lirë në publik me karakter informacione për personat me aftësi të kufizuara / autori Bllagica Dimitrovska ; përkthyer nga maqedonishtja në shqip Hamdi Aliti. - Обата текста меѓусебно печатени во спротивни насоки. - Текст на мак. и алб. јазик

ISBN 978-608-66536-3-7

а) Слободен пристап до информации од јавен карактер -- Лица со попреченост -- Македонија -- Прирачници

COBISS.MK-ID 63462917

Вовед

Овој прирачник има за цел да ги информира лицата со попреченост за правото на пристап до информациите од јавен карактер.

Слободниот пристап до информации од јавен карактер е процес во кој лицата со попреченост имаат еднакви човекови права, како сите други граѓани.

Во Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер се уредени условите, начинот и постапката за остварување на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер.

Согласно одредбите од овој Закон, имателите на информации се должни да овозможат информираност на јавноста преку нивните Интернет-страници.

Информации од јавен карактер се информации во било која форма што ги создале или со кои располагаат имателите, согласно нивните надлежности.

Иматели на информации од јавен карактер се државни институции, општини, јавни установи и служби, јавни претпријатија, правни и физички

лица кои вршат јавни работи, како и политички партии во делот на нивните приходи и трошоци.

Пред да ги побарате информациите, треба да проверите на Интернет-страниците на имателите кои информации од јавен карактер се веќе објавени.

На овој начин ќе ги најдете и контакт-податоците од службеното лице кое е задолжено да Ви ја овозможи потребната помош.

Информацијата можете да ја добиете преку увид, фотокопија, препис, во електронска форма или на начин кој Вам најмногу Ви одговара.

Увидот во бараната информација е бесплатен!

Ако информацијата која ја барате е многу обемна, тогаш можеби ќе треба однапред да платите одреден надомест за материјалните трошоци.

За да ја добиете информацијата, до имателот треба да поднесете **Барање за слободен пристап до информации од јавен карактер.**

Барањето се поднесува писмено, усно или во електронска форма.

Писменото барање го поднесувате на утврден образец, на обичен лист хартија или по електронски пат.

Предходно го пополнувате на македонски јазик со кирилично писмо, а ако Вашиот службен јазик е различен од македонскиот, можете да го пополните на службениот јазик и писмото кое го употребувате.

Во Барањето треба да наведете дека се бара информација од јавен карактер, називот на институцијата од која ја барате информацијата, Вашето име и презиме, која информација ја барате, како и на кој начин сакате да ја добиете. Доколку е потребно, треба да ги наведете и податоците за застапникот или ополномоштеното лице.

Пополнетото барање го доставувате лично, преку пошта или по електронски пат. Никој нема право од Вас да бара образложение за причините поради кои ја барате информацијата.

Одговорот треба да го добиете **веднаш** или **најдоцна во рок од 20 дена од денот на приемот на барањето.**

Во случај на усно барање, информацијата треба да ја добиете веднаш, **но не подоцна од 5 дена**. Во исклучителен случај, кога барате пообемна информација или Ви се овозможува делумен пристап, рокот за одговор може да се продолжи најмногу **до 30 дена.**

Информацијата Ви се доставува на начин и во форма која е наведена во барањето.

Доколку барате увид во информацијата, треба да Ви биде обезбедена просторија и доволно време за увидот.

Запомнете дека е забрането препишување, снимање, фотографирање или преземање на дадената информација на друг начин.

Информацијата која ја барате имателот може да ја обезбеди целосно, делумно, или да го препрати барањето на друг имател на информации, со решение.

Од друга страна, имателот може и да го одбие пристапот до информацијата која ја барате, со решение.

Ако на барањето не добиете одговор во законски пропишаниот рок или не сте задоволни од добиениот одговор, имате право да поднесете **жалба.**

Во жалбата треба да го наведете називот на имателот на информацијата кој го одбил барањето за пристап до информацијата од јавен карактер, или пропуштил да донесе решение, како и причините поради кои не сте задоволни од одговорот.

Своерачно потпишаната жалба ја поднесувате во писмена форма, до **Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.**

Жалбата се поднесува во рок од 15 дена од приемот на решението или по истекот на дваесеттиот ден, ако не е донесено Решение од страна на имателот на информацијата, по барањето за пристап до информации од јавен карактер.

Барај пристап до информации од јавен карактер со кои располагаат институциите на централно и локално ниво!

ИМАШ ПРАВО ДА ЗНАЕШ!

Доколку Ви е потребна поддршка при остварувањето на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер, можете да се обратите до:

Здружение за промоција и развој на инклузивно општество ИНКЛУЗИВА

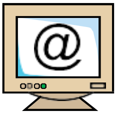

Е-маил:inkluziva@gmail.com

Веб: http://inkluziva.mk

Тел: 076/279-662,
076/279-663

facebook https://www.facebook.com/Inkluziva

Агенција за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер

ул. Булевар „Гоце Делчев” бр. 18, 1000 Скопје (зграда на МРТВ – 14 кат)

Телефон:
+389 2 3118 038;
+389 2 3127 453
Факс: +389 2 3114 695

Електронска адреса: aspi@aspi.mk

Образецот на барање, жалба и други информации може да најдете на Интернет-страницата на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер: www.aspi.mk

Листата на иматели на информации од Општини и центри за развој на плански региони: https://aspi.mk/imateli/3/

Жалбата можете да ја доставите и на електронска адреса на: zalbi@aspi.mk

Работното време на архивата на Агенцијата е од 09.00 до 14.00 часот, секој работен ден.

E drejta për qasje të lirë në informacione me karakter publik për personat me aftësi të kufizuara

Shoqata për promovim dhe zhvillim të shoqërisë githëpërfshirëse INKLUZIVA

Kumanovë,Viti 2024

Titulli: E drejta për qasje të lirë në informacione
me karakter publik për personat me aftësi të
kufizuara

Titulli i origjinallit: Право на слободен пристап до информации од
јавен карактер за лицата со попреченост

Përkthyer nga maqedonishtja në shqip:
Hamdi Aliti

Botuesi: Shoqata për promovim dhe zhvillim të shoqërisë
githëpërfshirëse INKLUZIVA

Autori:
Bllagica Dimitrovska

Redaktor:

Bllagica Dimitrovska

Shtypi: „Grafoteks“ - Kumanovë

Tirazh: 200

Publikimi është përgatitur në bashkëpunim me Agjencinë e
mbrojtjes të së drejtës për qasje të lirë në informata me karakter
publik

Ky manual është mundësuar me mbështetjen e Fondacionit
"Shoqëria e Hapur - Maqedoni" (FSHHM). Përmbajtja e këtij
manuali është përgjegjësi e autorit dhe Shoqatës INKLUZIVA dhe
nuk pasqyron pikëpamjet e FSHHM.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

342.727-056.26/.36(497.7)(035)

ДИМИТРОВСКА, Благица
Право на слободен пристап до информации од јавен карактер за лицата со попреченост / [автор Благица Димитровска ; превод од македонски на албански јазик Хамди Алити]. - Куманово : Здружение за промоција и развој на инклузивно општество „Инклузива“, 2024. - 14, 14 стр. : илустр. ; 21 см

Насл. стр. на припечатениот текст: E drejta për qasje të lirë në publik me karakter informacione për personat me aftësi të kufizuara / autori Bllagica Dimitrovska ; përkthyer nga maqedonishtja në shqip Hamdi Aliti. - Обата текста меѓусебно печатени во спротивни насоки. - Текст на мак. и алб. јазик

ISBN 978-608-66536-3-7

а) Слободен пристап до информации од јавен карактер -- Лица со попреченост -- Македонија -- Прирачници

COBISS.MK-ID 63462917

Hyrje

Ky manual ka për qëllim të informojë personat me aftësi të kufizuara për të drejtën e qasjes në informacionet me karakter publik.

Qasja e lirë në informacionet me karakter publik është proces në të cilin personat me aftësi të kufizuara kanë të drejta të barabarta njerëzore, si të gjithë qytetarët tjerë.

Ligji për qasje të lirë në informacionet me karakter publik

rregullon kushtet, mënyrën dhe procedurën për realizimin e të drejtës për qasje të lirë në informacionet me karakter publik.

Sipas dispozitave të këtij ligji, poseduesit e informacioneve janë të obliguar që publikut t'i ofrojnë informata përmes faqeve të tyre të Internetit.

Informacionet me karakter publik janë informacionet e çdo forme të cilat i kanë krijuar ose me të cilat disponojnëposeduesit, sipas kompetencave të tyre.

Posedues të informacioneve me karakter publik janë institucionet shtetërore, komunat, institucionet dhe shërbimet publike, ndërmarrjet publike, personat juridik dhe fizik që kryejnë punë publike, si dhe partitë politike për sa i përket të ardhurave dhe shpenzimeve të tyre.

Para se t'i kërkoni informacionet, duhet të kontrolloni në faqet e Internetit të poseduesve se cilat informacione me karakter publik tashmë janë publikuar.

Në këtë mënyrë do të gjeni edhe të dhënat e kontaktit të zyrtarit që është i ngarkuar t'ju ofrojë ndihmën e nevojshme.

Informacionin mund ta merrni përmes inspektimit, fotokopjimit, transkriptit, në formë elektronike ose në mënyrën që Juve më së miri Ju përshtatet. Inspektimi i informacionit të kërkuar është falas!

Nëse informacioni që kërkoni është shumë i gjerë, atëherë mund t'ju duhet paraprakisht të paguani një tarifë për harxhimet materiale.

Për të marrë informacionin, poseduesit duhet t'i parashtroni **Kërkesë për qasje falas në informacionet me karakter publik.**

Kërkesa parashtrohet me shkrim, me gojë ose në formë elektronike.

Kërkesën me shkrim e parashtroni në formular të caktuar, në një fletë të thjeshtë letre ose në mënyrë elektronike. Paraprakisht e plotësoni në gjuhën maqedonase me alfabet cirilik, dhe nëse gjuha e Juaj zyrtare është ndryshe nga ajo maqedonase, mund ta plotësoni në gjuhën zyrtare dhe alfabetin që përdorni.

Në kërkesë duhet të deklaroni se kërkoni informacion me karakter publik, emrin e institucionit nga i cili e kërkoni informacionin, emrin dhe mbiemrin tuaj, çfarë informacioni kërkoni dhe në cilën mënyrë dëshironi ta merrni atë.
Nëse është e nevojshme, duhet të jepni edhe të dhënat e përfaqësuesit ose personit të autorizuar.

Kërkesën e plotësuar e dorëzoni personalisht, me postë ose në mënyrë elektronike.

Askush nuk ka të drejtë të kërkojë nga Ju të shpjegoni arsyet për të cilat kërkoni informacionin.

Përgjigjen duhet ta merrni **menjëherë** ose **më së voni brenda 20 ditëve nga dita e pranimit të kërkesës**.

Në rast se e kërkoni gojarisht, informacioni duhet të merret menjëherë, **por jo më vonë se 5 ditë**.

Në rast të jashtëzakonshëm, kur kërkoni informacion më të gjerë ose pjesërisht Ju mundësohet qasja, afati i përgjigjes mund të zgjatet më së shumti **deri në 30 ditë.**

Informacioni Ju dorëzohet në mënyrën dhe formën e deklaruar në kërkesë.

Nëse kërkoni të inspektoni informacionin, duhet t'ju sigurohet një dhomë dhe kohë e mjaftueshme për inspektim.

Mos harroni se kopjimi, regjistrimi, fotografimi ose shkarkimi i informacionit të dhënë në çfarëdo mënyre tjetër është i ndaluar.

Informacionin të cilin e kërkoni, poseduesi mund ta sigurojë të plotë, të pjesërishëm, ose kërkesën t'ia përcjellë një poseduesi tjetër të informacioneve me një vendim.

Ankesën e nënshkruar me dorën tuaj e dorëzoni me shkrim në **Agjencinë për mbrojtjen e të drejtës për qasje të lirë në informacione me karakter publik.**

Ankesa dorëzohet në afat prej 15 ditëve nga pranimi i vendimit ose pas skadimit të ditës së njëzetë nëse nuk është marrë Vendim nga ana e poseduesit të informacionit, pas kërkesës për qasje në informacione me karakter publik.

Kërko qasje në informacionet me karakter publik me të cilat disponojnë institucionet e nivelit qendrorë dhe lokal!

KE TË DREJTË TË DISH!

Nga ana tjetër, me një vendim poseduesi mund edhe të refuzojë qasjen në informacionin që ju kërkoni.

Nëse nuk merrni përgjigje për kërkesën brenda afatit të përcaktuar ligjor ose nuk jeni të kënaqur me përgjigjen e marrë, keni të drejtë të bëni **ankesë.**

Në ankesë duhet të shënoni emrin e poseduesit të informacionit i cili e ka refuzuar kërkesën për qasje në informacionin me karakter publik, ose nuk ka marrë vendim, si dhe arsyet pse nuk jeni të kënaqur me përgjigjen.

Nëse Ju keni nevojë për mbështetje në realizimin e të drejtës për qasje të lirë në informacionet me karakter publik, mund të drejtoheni te:

Shoqata për promovim dhe zhvillim të shoqërisë githëpërfshirëse INKLUZIVA

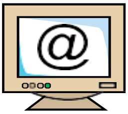

e-mail: inkluziva@gmail.com

web: http://inkluziva.mk

Tel: 076/279-662,
076/279-663

https://www.facebook.com/Inkluziva

Agjencia e mbrojtjes të së drejtës për qasje të lirë në informata me karakter publik

Rr. Bulevardi „Goce Delçev” nr.18, 1000 Shkup (ndërtesa e RTVM – kati 14)

Telefoni:
+389 2 3118 038;
+389 2 3127 453
Faks: +389 2 3114 695

Adresa elektronike: aspi@aspi.mk

Formularin për kërkesë, ankesë dhe informacione tjera mund të gjeni në faqen e internetit të Agjencisë së mbrojtjes të së drejtës për qasje të lirë në informata me karakter publik:

www.aspi.mk

Lista e poseduesve të informacioneve nga Komunat dhe qendrat për zhvillimin e rajoneve planore: https://aspi.mk/imateli/3/

Ankesën mund ta dorëzoni në e-mail adresën: zalbi@aspi.mk

Orari i punës së arkivit të Agjencisë prej ora 09.00 deri 14.00 çdo ditë pune.

Здружение за промоција и развој на инклузивно општество

ИНКЛУЗИВА